

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ในปัจจุบันนี้ การประกอบอาชญากรรมหรือการกระทำความผิดที่มีโทษทางอาญามีแนวโน้มที่ผู้กระทำความผิดจะมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการกระทำความผิดอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา ทั้งในด้านกรรมวิธีการกระทำความผิดโดยใช้เทคโนโลยีระดับสูงและเทคนิคที่ทันสมัยเข้ามาเป็นเครื่องมือในการประกอบความผิด รวมถึงการกระทำที่เกี่ยวข้องและมีเครือข่ายโยงใยระหว่างประเทศ โดยการรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มผู้มีอิทธิพลและพัฒนาเป็นองค์กรอาชญากรรม ซึ่งการกระทำความผิดเหล่านี้มีความสลับซับซ้อนและละเอียดอ่อน โดยในบางครั้งมีเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมมือและให้ความสะดวกในการกระทำความผิด นอกจากนี้การกระทำความผิดในแต่ละครั้งยังส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เช่น ระบบการเงินการธนาคาร ระบบภาษีอากร หรือส่งผลกระทบต่อภาพพจน์ของประเทศ เช่น การคอร์รัปชัน การทุจริตและประพฤติมิชอบในหมู่ข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำซึ่งมักจะมีตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับสูง และยังส่งผลกระทบต่อธุรกิจการค้าระหว่างประเทศอันมีมูลค่าความเสียหายรวมนับหมื่นล้านบาทต่อปี โดยผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำความผิดดังกล่าวคือ ประชาชน ซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์และไม่ได้รับความเป็นธรรม แต่กลับต้องมีส่วนร่วมในการได้รับความทุกข์ทรมานโดยไม่รู้ตัว เช่น ในคดีแชร์ลูกโซ่ คดีการตั้งบริษัทธุรกิจขายตรงบังหน้าอันมีลักษณะเป็นการฉ้อโกง และในบางครั้งการกระทำความผิดในประเทศยังส่งผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมที่อยู่ในต่างประเทศ เช่น การค้าหญิงและเด็กข้ามชาติ การฉ้อโกงเงินค่าธรรมเนียมข้ามชาติ เป็นต้น การสอบสวนโดยหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพอันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และความชำนาญในการสอบสวนจะทำให้การสอบสวนมีประสิทธิภาพสูงสุด แต่หน่วยงานที่มีหน้าที่สอบสวนในปัจจุบันคือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาบุคคลประกอบกับยังประสบปัญหาภายในองค์กรอันเนื่องมาจากระบบราชการตามที่คุณเขียนได้ทำการศึกษาไว้ ดังนั้นการสอบสวนคดีซึ่งมีลักษณะพิเศษนั้นจึงควรเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่เพื่อทำหน้าที่สอบสวนคดีพิเศษ โดยหน่วยงานดังกล่าวต้องมีพนักงานสอบสวนที่มีการรวมตัวกันของคณะบุคคลซึ่งมีความเชี่ยวชาญและชำนาญในสาขาวิชาการต่างๆ และมีระบบการจัดโครงสร้างองค์กรที่มีความเข้มแข็งและสามารถให้หลักประกันในการทำงานแก่บุคลากรในองค์กรได้เป็นอย่างดี

จากที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาในบทที่ 2 พบว่า แม้หน่วยงานสอบสวนคดีพิเศษที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในประเทศไทยคือ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม จะจัดตั้งขึ้นโดยแก้ไขข้อบกพร่องในหน่วยงานสอบสวนเดิมก็ตาม แต่การสอบสวนในคดีอาญาทั่วไปยังคงต้องให้พนักงานสอบสวนสำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไป หน่วยงานสอบสวนคดีพิเศษจะทำหน้าที่สืบสวนสอบสวนเฉพาะคดีสำคัญที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความชำนาญหรือเป็นคดีที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนเท่านั้น เช่น คดีอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ องค์การอาชญากรรม และคดีวิสามัญฆาตกรรม เป็นต้น อย่างไรก็ตามแม้ว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม จะได้จัดตั้งขึ้นแล้วก็ตาม แต่ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. อันเป็นกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่คณะรัฐมนตรีเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรทำการตรวจสอบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนจึงได้ทำการวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ... ฉบับดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดอำนาจของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

จากการศึกษาผู้เขียนพบว่า หน่วยงานที่ทำหน้าที่คล้ายหน่วยงานสอบสวนคดีพิเศษมีหลายหน่วยงาน ตัวอย่างเช่น กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ (บก.สศก.) กองปราบปราม กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ป.ป.ง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ซึ่งตามความเห็นของผู้เขียนแล้ว ผู้เขียนเห็นว่ากองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ (บก.สศก.) และกองปราบปราม กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ยังมีปัญหาหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านโครงสร้าง ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล ปัญหาด้านบทบัญญัติกฎหมาย และปัญหาด้านการขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าการจัดตั้งหน่วยงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือกรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรมสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ สำหรับสำนักงาน ป.ป.ง. และสำนักงาน ป.ป.ช. ผู้เขียนมีความเห็นว่า หน่วยงานทั้ง 2 เป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพเพียงพอแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานทั้ง 2 ยังมีโครงสร้างหน่วยงานที่เป็นอิสระมากกว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษ ดังนั้นกรมสอบสวนคดีพิเศษจึงไม่ควรทำหน้าที่สืบสวนสอบสวนคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานทั้ง 2 แต่ควรทำหน้าที่เปรียบเสมือนพี่เลี้ยง ที่คอยช่วยทำหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนบางประการเมื่อได้รับการร้องขอเท่านั้น

ในบทที่ 3 ผู้เขียนได้ทำการศึกษาอำนาจของหน่วยงานสอบสวนคดีพิเศษในประเทศไทยและในประเทศญี่ปุ่น โดยการศึกษาเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ฉบับที่คณะรัฐมนตรีเสนอสภาผู้แทนราษฎรกับหน่วยงานสอบสวนคดีพิเศษในประเทศญี่ปุ่น คือ SID (Special Investigation Department) ประจำสำนักงานอัยการประจำจังหวัด Tokyo Osaka และ Nagoya ผู้เขียนพบว่า หน่วยงานสอบสวนคดีพิเศษในประเทศไทย จัดตั้งเป็นกรมสอบสวนคดีพิเศษ สังกัดกระทรวงยุติธรรม ซึ่งแตกต่างจากประเทศญี่ปุ่น โดย SID จะเป็นหน่วยงานภายในสำนักงานอัยการสูงสุด พนักงานสอบสวนคดีพิเศษของ SID คือ พนักงานอัยการประจำสำนักงานอัยการจังหวัดนั้นๆ ทำให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษในประเทศญี่ปุ่นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างอิสระและไม่มีอิทธิพลทางการเมืองหรืออิทธิพลอื่นใดมาบีบบังคับการปฏิบัติงานได้ ซึ่งในส่วนนี้ผู้เขียนได้วิเคราะห์ว่า โครงสร้างของกรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม ยังไม่เป็นหน่วยงานอิสระเหมือนหน่วยงานสอบสวนคดีพิเศษในประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษยังมีนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมทำหน้าที่ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการในคณะกรรมการคดีพิเศษ หรือ กคพ. ซึ่งกคพ.ถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจมากในกรมสอบสวนคดีพิเศษ ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า เพื่อให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษปฏิบัติงานได้อย่างมีอิสระเต็มที่ควรให้หน่วยงานสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานอัยการสูงสุด

ในบทที่ 4 ผู้เขียนได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ฉบับที่คณะรัฐมนตรีเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา โดยผู้เขียนเห็นว่า หัวใจสำคัญของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวคือ การกำหนดประเภทคดีพิเศษ ซึ่งมีการระบุไว้ในมาตรา 22 โดยผู้เขียนมีความเห็นว่า ในการกำหนดว่าคดีใดจะเป็นคดีพิเศษนั้นควรกำหนดในลักษณะประเภทคดี มิใช่กำหนดว่าเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายลักษณะใดลักษณะหนึ่ง นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้นำเอาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. มาตรา 22 พร้อมทั้งเสนอความเห็นให้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำความผิดกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ซึ่งในความผิดบทใดบทหนึ่งต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือเป็นการกระทำความผิดหลายเรื่องซึ่งต่อเนื่องกันหรือเกี่ยวพันกันและความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษแล้ว พนักงานสอบสวนคดีพิเศษควรมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนในคดีความผิดนั้นๆ ด้วย เนื่องจากหากไม่บัญญัติให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจดังกล่าวแล้ว อาจเกิดปัญหาในการรวบรวมพยานหลักฐานและอาจเกิดปัญหาการล่าช้าขึ้นในการปฏิบัติงาน จากนั้นผู้เขียนได้

แสดงความเห็นว่า คดีความผิดทางอาญาประเภทใดบ้างที่น่าจะกำหนดให้เป็นคดีพิเศษ โดยผู้เขียนเสนอในความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ องค์การอาชญากรรม และคดีวิสามัญฆาตกรรม

ต่อมาผู้เขียนได้ทำการวิเคราะห์ถึงอำนาจสอบสวนพิเศษซึ่งพนักงานสอบสวนคดีพิเศษควรจะมีอำนาจบางประการเพิ่มเติมจากอำนาจสอบสวนที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเหมาะสมกับการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีอาญาทั่วไปเท่านั้น ผู้เขียนจึงขอเสนออำนาจสอบสวนพิเศษบางประการ คือ การดักฟังทางโทรศัพท์ (Wiretapping) การค้นโดยไม่มีหมายค้น มาตราการคุ้มครองพยาน (Immunity System) และการแฝงตัว (Sting Operation) โดยอำนาจการสอบสวนพิเศษในแต่ละประเภท ผู้เขียนนำเสนอถึงหลักการในการอนุญาตให้ใช้อำนาจสอบสวนพิเศษได้และนำเสนอถึงองค์กรที่ทำหน้าที่ในการควบคุมการใช้อำนาจสอบสวนพิเศษดังกล่าว

ประการสุดท้ายที่ผู้เขียนได้ทำการวิเคราะห์ไว้ในบทที่ 4 คือ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน ผู้เขียนได้ทำการวิเคราะห์ถึงการประสานงานระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับเจ้าพนักงานตำรวจ การประสานงานระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับสำนักงานอัยการสูงสุด และการประสานงานระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับศาล โดยผู้เขียนมีความเห็นว่า เจ้าพนักงานตำรวจและสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นหน่วยงานที่ควรทำหน้าที่ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ ส่วนศาลควรจะมิบทบาทเท่าที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น และหากกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้แล้วศาลควรจะอยู่ในบทบาทของการวางเฉย

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. ผู้เขียนเห็นว่าการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษควรเป็นหน่วยงานที่สังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรมเช่นเดิมโดยไม่จำเป็นต้องยึดรูปแบบเดียวกับหน่วยงานสอบสวนคดีพิเศษในประเทศญี่ปุ่น แต่ควรพิจารณาหลักประกันความเป็นอิสระของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษโดยให้หน่วยงาน ป.ป.ช. ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระที่ทำหน้าที่ตรวจตรา ดูแลสอดส่องการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการการเมืองซึ่งในที่นี้คือ นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในการใช้อำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลและการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ รวมถึงข้าราชการการเมือง

ระดับสูงอื่น ๆ ซึ่งอาจใช้อิทธิพลทางการเมืองบีบบังคับให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษต้องทำตามคำสั่ง โดยเฉพาะการดำเนินคดีความผิดอาญาซึ่งผู้ต้องหาเป็นข้าราชการการเมืองระดับสูง

2. ควรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษในกรณีที่การกระทำความผิดกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ซึ่งในความผิดบทใดบทหนึ่งต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือเป็นการกระทำความผิดหลายเรื่องซึ่งต่อเนื่องกันหรือเกี่ยวพันกันและความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษแล้วพนักงานสอบสวนคดีพิเศษควรมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนในคดีความผิดนั้นๆ ด้วย

3. ควรพิจารณาอำนาจสอบสวนพิเศษในเรื่องการค้นโดยไม่มีหมายค้น โดยการพิจารณาพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2545 มาตรา 14 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 38 และพิจารณามาตรการคุ้มครองพยาน (Immunity System) รวมถึงการแฝงตัว (Sting Operation)

4. เนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการสอบสวนพิเศษ รวมถึงอำนาจอื่น ๆ มากกว่าหน่วยงานสอบสวนอื่น หากคณะกรรมการคดีพิเศษ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เจ้าหน้าที่คดีพิเศษหรือบุคคลอื่นที่ต้องเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษใช้อำนาจดังกล่าวโดยมิชอบอันเป็นการกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพของประชาชนจึงควรกำหนดมาตรการในการควบคุมการใช้อำนาจดังกล่าวโดยการกำหนดโทษสำหรับบุคคลในกรมสอบสวนคดีพิเศษที่กระทำความผิดอาญาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฉบับนี้โดยเฉพาะให้รับโทษหนักขึ้นเป็นสามเท่าเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 10 และ 11 ทั้งนี้เพราะร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. เกี่ยวกับบทกำหนดโทษมีเพียง 1 มาตราคือในมาตรา 37 ซึ่งสามารถลงโทษได้ในกรณีเดียวเท่านั้น คือการลงโทษเมื่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือบุคคลอื่นที่เข้าร่วมสอบสวนทำการฝ่าฝืนมาตรา 27 เท่านั้น จึงควรเพิ่มบทกำหนดโทษในร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวด้วย

5. ควรพิจารณาเรื่องการประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานงานระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับตำรวจ โดยพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. มาตรา 22 แล้วอาจมีปัญหาคือความผิดตาม

ที่บัญญัติไว้ในบัญชีท้ายร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. หรือคดีความผิดทางอาญาอื่น ๆ ตามที่ กคพ. มีมตินั้นจะมีเส้นแบ่งหรือจุดตัดอย่างไรให้เห็นเด่นชัดว่า คดีอาญาที่เกิดขึ้นควรอยู่ในอำนาจสอบสวนของหน่วยงานใดและการประสานงานระหว่างตำรวจกับกรมสอบสวนคดีพิเศษจะเป็นไปในรูปแบบใด ผู้เขียนเสนอว่าควรจัดตั้งคณะทำงานร่วมกันระหว่าง กคพ. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อประชุมหาข้อยุติดังกล่าวเพื่อหาจุดตัดของประเภทคดีให้ชัดเจน โดยการพิจารณาหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เช่นการกำหนดโทษสูงสุด จำนวนทุนทรัพย์หรือความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ หรือปริมาณของกลางที่ผู้เสียหายร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดี การกำหนดหลักเกณฑ์เหล่านี้ทำให้พนักงานสอบสวนสามารถทราบหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่า คดีอาญาประเภทใดควรเป็นคดีพิเศษ หรือคดีอาญาประเภทใดควรจะเป็นคดีอาญาทั่วไปทำให้ทราบถึงอำนาจขอบเขตการสอบสวนได้ชัดเจน

6. คดีความผิดซึ่งอยู่ในอำนาจสืบสวนสอบสวนของกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ (บก.สศค.) ตามคำสั่งกรมตำรวจที่ 924/2535 อันได้แก่ความผิดเกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร ความผิดเกี่ยวกับการค้าและการพาณิชย์ ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมโรคภัณฑ์ การคุ้มครองผู้บริโภครวมถึงการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะความผิดที่เกี่ยวกับอาหารและยา วัตถุมีพิษ ความผิดเกี่ยวกับการกำหนดราคาสินค้าและการป้องกันการผูกขาด ความผิดเกี่ยวกับภาษีอากร ศุลกากร สรรพากรและสรรพสามิตและความผิดอื่น ๆ ที่ผู้เขียนเสนอไว้ในหัวข้อที่ 4.1(2) ผู้เขียนเห็นว่าควรยกเอาคดีซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ บก.สศค. ให้เป็นคดีพิเศษและอยู่ในอำนาจของกรมสอบสวนคดีพิเศษทั้งหมด เนื่องจากปัญหาของ บก.สศค.มีมากมายตามที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 ทำให้ บก.สศค.ไม่อาจรับมือกับผู้กระทำความผิดในกรณีต่าง ๆ ได้

ท้ายสุดนี้ผู้เขียนขอยกพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ที่ได้ให้ไว้ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตรี เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2527 ความว่า "...ท่านทั้งหลายมักจะถูกปิดบัง อำพราง หรือปิดเบี่ยงให้เข้าใจผิดอยู่ตลอดเวลาด้วยคำเท็จ ด้วยการหลีกเลียงแก้ตัวโดยเพทุบายต่างๆ ของผู้กระทำผิดซึ่งต้องการเอาตัวรอดและของผู้ต้องการเบียดบังเอาผลประโยชน์นานาประการ จึงยอมทำให้แต่ละคนต้องตรากตรำจำเจอยู่กับปัญหาหนักใจ หนักสมองสารพัดและมีความเคร่งเครียดอยู่ตลอดเวลาเดือนตลอดปี จนทำให้บางคนมีความคิดอ่านสับสน ระแวงสงสัย โกรธง่าย มองคนในแง่ลบ และในที่สุดอาจวินิจฉัยกรณีต่างๆ ผิดไปอย่างตรงข้ามได้ง่าย เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความหนักแน่นทาง

กาย ทางวาจาและที่สำคัญที่สุดคือ ทางความคิดจิตใจ จำต้องควบคุมจิตใจให้มั่นคง โดยพยายาม
ปลูกฝังความเข้มแข็งหนักแน่นให้เกิดขึ้นสมบูรณ์ในความคิดอ่าน ตั้งตัวตั้งใจให้เป็นกลาง ไม่หวั่น
ไหว ไม่สะทสะเทือนด้วยอคติ ด้วยความโกรธหลง รวมทั้งอารมณ์เครื่องล่อใจทั้งปวง อันเป็นต้น
เหตุใหญ่ที่มักทำให้บุคคลเสียความเป็นกลางและเสียคน ถ้าควบคุมรักษาใจให้หนักแน่นเป็นกลาง
ได้สำเร็จ ความคิดพิจารณาก็จะกระจ่างชัด จะวินิจฉัยตัดสินกรณีต่างๆ ก็สามารถกระทำได้ตรงไป
ตรงมาตามความเป็นจริงอย่างกล้าหาญ มั่นใจและภาคภูมิใจ"